

A teljes ember képzése

Doktorrá avatás és díszdoktori cím adományozása

„A Pázmány Nap minden évben az egyik legkiemelkedőbb eseménye egyetemünk akadémiai évének. Sokan és sokféleképpen fogalmazták már meg Pázmány Péter bíboros gondolatait, elhivatottságát, az egyetemalapítás mögött meghúzódó szándékát és tettének fontosságát. Mi azonban nem hagyhatjuk figyelmen kívül, hogy Pázmány Péter Kolozsváron, Krakkóban, Bécsben, majd Rómában, a Collegium Romanumban tanult; tanulmányai elvégzését követően pedig Grazban tanított filozófiát és teológiát. Átlátta saját korának felsőoktatási rendszerét, amely a jezsuita képzési keretek között a Ratio atque instituto studiorum Societatis Jesu (1599) előírásait követte. Az egyetem célja ebben az összefüggésben – akkor is és most is – a tudományos ismeretek szisztematikus átadásának és elsajátításának a kiszámítható intézményes keretek között történő biztosítása volt; valamint a teljes ember képzése, magában foglalva az intellektuális, a lelki és a fizikai képzés integritását. Erre vállalkozik korunkban a katolikus egyetem, erre kaptak sajátos hivatást, akik oktatóink és hallgatóink között foglalnak helyet. Éljenek ezzel az egyedülálló kötelességgel, azért, hogy a minket követő generációk is tiszta lelkiismerettel megismerhessék és hűségesen szolgálhassák a nagybetűs Igazságot és a Teremtő által az emberre bízott értékeket! – Ezeket a gondolatokat állította Szuromi Szabolcs rektor a 2017/2018-as akadémiai évben is – immár hagyományosan – megrendezett Pázmány Nap középpontjába, október 16-án.

Külön jelentőséget adott az ünnepségnek, hogy a Pázmány Péter által alapított egyetem – amely huszonöt éve katolikus egyetemenként működik – „új, az oktatók és a hallgatók elé példaként állítható díszdoktorral gazdagodik” – fogalmazott a rektor, amikor átnyújtotta S.E.R. Frans Daneels O.Praem. érseknek, az Apostoli Szigatúra emeritus titkárának, az Apostoli Szigatúra

Legfelsőbb Bíróság tagjának, a kánonjogi eljárásjog és a szentszéki joggyakorlat kiemelkedő művelőjének a megtisztelő címről szóló diplomát.

Az ünnepség első részében doktori címeket adományozott az egyetemi tanács, valamint habilitációs okleveleket nyújtott át. Ezt megelőzően az események helyet adó *Szent II. János Pál* teremben *Fodor György* prorektor megáldotta a terem névadójának mellszobrát, *Rieger Tibor* alkotását. A szobrot egy nagylelkű adományozó jóvoltából a *Lósy Imre Alapítvány* állíttatta.

Ezt követően a Bölcsészet- és Társadalomtudományi Kar, majd a Jog- és Államtudományi Kar, végül az Információs, Technológiai és Bionikai Kar dékánja köszöntötte az új doktorokat és habilitált oktatókat.

A doktorjelöltek nevében *dr. Szabó Ildikó* ezekkel a szavakkal fordult az egyetem prorektorához és az egyetemi tanácshoz: *„A Pázmány Péter Katolikus Egyetem minket mindazokból a tudományokból, amelyeknek ismerete a doktoroktól megkívántatik, megvizsgált és a doktorságra érdemesnek ítélte. Tisztelettel kérem ennél fogva doktorrá avatásunkat!”*

A jelöltek – régi szokás szerint – hitet tettek arra, hogy az esküben foglaltakat híven megtartják. *„Esküszöm, hogy a Pázmány Péter Katolikus Egyetem doktoraihoz méltó magatartást tanúsítok. Legjobb tudásom és képességeim szerint munkálkodom az egyetem hírnevének öregbítésén. A keresztény értékek és a tudományos etika tiszteletben tartásával szolgálom a tudományos haladást, az egyetemes emberi és a nemzeti kultúrát. Isten engem úgy segítjen!”*

Doktori címet kapott: *Bácsatyai Dániel, Balázs József, Borbély Bence József, Borvendég Zsuzsanna, Bory Noémi, Bretz Annamária, Cserényi-Zsitnyányi Ildikó, Dabis Melinda, Dombovári Balázs Gábor, Dvornycsenkó Natália, Galambos István, Halmos Szilvia, Hamvas Gábor, Hende Fanni, Kevevári István, Knakker Balázs, Kovács Katalin Anita, Mayer Edina Zsuzsanna,*

Medgyes Sándor, Nyári Gábor, Pataky Tibor Csaba, Péntek Veronika, Pintér Lilla, Pogácsás Anett, Polyák Ágnes, Riskó Marianna, Szabó Ildikó, Szebelédi Zsolt Szentgyörgyi Csaba Kolos, Szép Árpád, Szuromi Kristóf, Szűts István Gergely, Varga Erzsébet, Zakariás Kinga Rita.

Szabó Ildikó köszönő beszédében az újonnan avatott doktorok nevében hangsúlyozta: *„Ígérjük, hogy a Pázmány Péter Katolikus Egyetemhez mindig hűségesen ragaszkodunk, állandóan törekedni fogunk a választott tudományok további művelésére, hogy előbbre viteléhez mi is hozzájárulhassunk, és ezáltal letett esküinkhöz híven egyházunk és népünk javát is szolgálhassuk.”*

Kilenc oktató vehetett át habilitációs oklevelet: *Dr. Benedek Csaba, Dr. Győrffy Balázs, Dr. Karáth Tamás, Dr. Mátyus Norbert, Dr. Sepsi Enikő, Dr. Szakács Béla Zsolt, Dr. Szederkényi Gábor, Dr. Takács Miklós, Dr. Tóth Tihamér.*

Az ünnepség második részében – amelyen részt vett *Erdő Péter* bíboros – a rektor Pázmány Plakettet és elismerő okleveleket nyújtott át. A Pázmány Plakett – hangsúlyozta Szuromi Szabolcs – a Pázmány Péter Katolikus Egyetem által adományozott legmagasabb tudományos elismerés. A Hittudományi Kar részéről *Dr. Székely János*, szombathelyi megyéspüspök, a Bölcsész- és Társadalomtudományi kar részéről *Dr. Tüske László*, az Országos Széchenyi Könyvtár főigazgatója, a kar oktatója, a Jog- és Államtudományi Kar részéről *Dr. Varga Zs. András* alkotmánybíró, az Információs, Technológiai és Bionikai Kar részéről *Dr. Gyires Klára*, a Semmelweis Egyetem Farmakológiai és Farmakoterápiás Intézetének emeritus professzora, vendégoktató kapta meg az elismerést.

Az egyetem működésének minőségi színvonalát lehetővé tevő dolgozók közül elismerő oklevélben részesültek a következők: *Dr. Dégi Nóra*, a központi külügyi igazgatóság igazgatónöje, *Dr. Hajdu Gábor*, az oktatási igazgatóság igazgatója, *Dr. Horváth Edit Írisz* – tudományos és oktatói munkája mellett –, a JÁK gazdasági igazgatója, *Vránics Tamás*, a PPKE informatikai osztályának vezetője.

Több évtizedes munkájáért dícsérő oklevélben részesült *Draskóczy Imre*, a JÁK testnevelési csoport vezetője.

A Pro Universitate Díjat ritkán adja ki az egyetem. “Ebben a jubileumi évben méltó, hogy az Országos Akkreditációs Bizottság megszervezőjének, majd később a MAB elnökének, az intézményünkben lefolytatott második intézményi akkreditációs eljárás hivatalos vezetőjének nyújtsam át ezt az elismerést – fordult a rektor *Dr. Róna-Tas András* akadémikushoz.

Ezt követően – mint Szuromi Szabolcs fogalmazott – “elérkeztünk központi ünnepségünk csúcspontjához. A PPKE fakultási jogú Kánonjogi Intézete kezdeményezésére, az Egyetemi Tanács, a Fenntartó Magyar Katolikus Püspöki Konferencia és a Nevelésügyi Kongregáció megerősítésével és jóváhagyásával, a PPKE díszdoktori címet adományoz S.E.R. Frans Daniels O.Praem. érseknek, az Apostoli Szigatúra emeritus titkárának, az Apostoli Szigatúra Legfelsőbb Bíróság tagjának, a kánonjogi eljárásjog és a szentszéki joggyakorlat kiemelkedő művelőjének.”

Ennek az eseménynek a kapcsán *Dominique Mamberti* bíboros, az Apostoli Legfelsőbb Bíróság prefektusa levelet intézett az ünnepi üléshez. A kitüntetett érdemeit *Kuminetz Géza*, a Hittudományi Kar professzora méltatta, majd Frans Daneels tartott előadást az Apostoli Szigatúra működéséről és házasságjogi kérdésekről.

“Egyetemünk díszdoktorai közt – kezdte laudáló szavait Kuminetz Géza – számos a kánonjogász, például *José Tomas Martin de Agar* és *Bronislaw Zubert* professzor, akik közt több bíboros és püspök is van: így *Urbano Navarrete*, *Zenon Grocholewski*, *Rauco Varela* bíboros és *Andzei Dzsega* püspök urak. Mától e neves személyiségek közt lesz Frans Daneels érsek úr is, aki 1941-ben született a belgiumi Kapellen-ben.”

Érettségi után, 1959-ben lépett be a premontrei rendbe, majd 1966-ban szentelték pappá. A római Pápai Gergely Egyetemen szerzett kánonjogi

doktorátust 1971-ben. 1975-1987 között kánonjogot tanított a rend averbode-i apátságában, illetve ugyanott ellátta a plébánosi és esperesi teendőket is. 1982-ben a rend általános prokurátora lett Rómában. 1985-2005 között a Gergely Egyetem vendégprofesszora, ahol perjogot tanított. 1987-től dolgozott az Apostoli Szigetúrán, előbb helyettes ügyészként, majd két évvel később ügyészként, egészen 2008-ig, amikor is titkára lett ugyanennek a dikasztériumnak. Még ugyanabban az évben püspökké szentelték, majd 2012-ben érseki méltóságra emelte *XVI. Benedek* pápa. 2016-ban, életkorára tekintettel, *Ferenc* pápa nyugdíjba helyezte.

„Az életút főbb állomásainak említése után szabadjon felidézni valami személyeset. Érsek úr egykor tanított engem, illetve egy alkalommal, 2004-ben a Kánonjogi Posztgraduális Intézet vendégelőadója volt... Előadásaiból látszott, hogy nemcsak a tárgyban, hanem a latin nyelvben is nagyon otthon van. Amikor pedig a Kánonjogi Posztgraduális Intézet konferenciájának meghívott előadója volt 2004-ben, többek közt tréfásan elmondta, hogy legalább három, illetve négyféle doktorátus létezik Rómában: a *doctor scientiae causa* és a *doctor honoris causa* mellett létezik a *doctor misericordiae* és a *coloris causa* is.

Díszdoktori címet általában olyan embereknek adományozunk, akik – ha kivételesen nem is lettek korábban *doctores* – tudományukat, művészi tevékenységüket alkotó módon, vagyis az emberi kultúrát gazdagítva művelték.” A korábbi tudományos művek után szinte csak perjogi munkák jelzik a kitüntetett tudományos munkásságát. „A hivatal szabta feladat ugyanis jelentősen alakítja a hivatással járó követelmények teljesítésének, illetve a választott szaktudomány művelésének útját és módját. Mi kívántatik meg egy igazi tudóstól és egy katolikus püspöktől? A kérdés első felére Wilhelm Röpke 20. századi német közgazdász professzor gondolataival közelítem meg a válaszadást. A tudós tisztelje tudományát, amely tisztelet 'természetesen nem a veszély méltóságán alapszik. A szanszkrit nyelv kutatójától nem várjuk el a katona vagy a tengerész bátorságát, aki hivatásból fizikai életveszélynek teszi ki magát. A tudós más

értelemben vett bátorságát akkor ismerjük fel, ha megértettük, hogy az igazság adja a tudomány méltóságát... Arról van szó, hogy akárcsak a félelem esetében, általánosan emberi gyöngeség előnyök reményében vagy hátrányok fenyegetésétől félve az igazságról, még inkább annak bátor hirdetéséről lemondani. A tudomány méltósága azon áll vagy bukik, hogy valódi szolgálói képesek-e az igazság javára az érdek befolyásáról lemondani. Csak aki ennek a követelménynek megfelel, részesül a tudomány méltóságában, teljesíti a tudomány kiváltságos szolgálatából fakadó kötelességét, csak neki van kilátása arra, hogy a közösség szolgálatában a nobilitas naturalis tagjai sorába léphessen... A tudós ugyanakkor ostoba volna, ha azt gondolná, hogy az objektív igazság birtokában van. Számára nem szégyen, ha tévedésen kapják. Azt mindenesetre elvárhatja, hogy ne gyanúsítsák az őszinteség hiányával, és elismerjék, hogy az igazságot keresi. A bíróhoz hasonlóan feltétlen és hatékony védelemre méltó joga van arra, hogy ítélete, illetőleg tárgyilagos kritikája miatt személyi becsületét ne érhesse a megvesztegethetőség, a gyávaság vagy a politikai érzelmi kötődés vádja'.

Frans Daneels érsek úr írásait forgatva megtalálhatjuk bennük egyrészt az igazságnak ezt a tiszteletét, a (ma már oly ritka) józan ítélőképességgel együtt, másrészt a felismert igazság bátor kimondásának készségét is. Az igazság kiderítése sokszor fáradságos úton-módon történik. A problémának utána kell járni, a történelmi háttérrel meg kell ismerni. Ennek a módszernek, vagyis az eljárásnak alaposnak kell lennie. Felfedezhető munkásságában ez az alaposság, valamint az a komplex látásmód, mely szerint adott jelenségnek sok és sokféle oka lehet, s adott tényállás sok és sokféle következtetésre adhat okot. Ma talán csak a kanonisták (vagy tán köztük is csak egy kisebb csoport?) tudják, de száz éve a katolikus egyházban a szent tudományok szinte minden jelentős képviselője és püspökei is értették még és vallották, hogy az Egyház erejét, vagyis tevékenységének hatékonyságát, mai szóval evangelizáló működésének hitelességét nem annyira a doktrína, hanem a diszciplína valóban egységes és

rugalmas érvényesítése adja. Frans Daneels érsek úr tevékenységét, elméletben és gyakorlatban egyaránt, ez a belátás, a diszciplína betűjének és szellemének rugalmas, vagyis egyszerre igazságos és irgalmas érvényesítése vezérelte. Tudta, hogy elméletnek és gyakorlatnak nem szabad egymással ellentmondásba kerülnie. Hol a gyakorlatnak kell alakítania a jogot, hol meg a helyes doktrínához kell igazítani a gyakorlatot. Talán az elmélet és a gyakorlat ilyen egységben látása miatt kapta épp ő azt a kényes feladatot, hogy a Dignitatis Connubii, vagyis a házassági semmisségi perek instrukciója készítésének szakmai bizottságában ellássa a vezető szerepet.”

Frans Daneels érsek úr írásaiban bátran hangoztatta, hogy ma az egyházi diszciplínával és ezáltal magával az egyház életével kapcsolatos problémák fő okai az alábbiak: a már említett diszciplína helyének és rendeltetésének homályos látása, valamint a bátortalanság, vagyis az előírt normák erélyes érvényesítésétől való félelem, illetve a valóban felkészült szakemberek, a kanonisták hiánya.

Mint a gyakorlatot ismerő szakember, mindig szívesen fordult a praxis elemzésének és kiértékelésének módszeréhez. A praxis ugyanis jelzi a valós életet, s talán épp ebből adódóan egyszerre értelmezi is a jogot, meg bizonyos értelemben alkotja is azt.

„Tudta, hogy az igazság kiderítéséhez feltétlenül szükséges az eljárás mind formális, mind materiális alapossága, teljessége. Olykor nagy tapintattal, de határozottan észrevételezett nagyszerű, de egyoldalú vagy a fogalmak kellő meg nem értésén alapuló szakmai munkákat.”

Mindent összevetve – folytatta Kuminetz professzor – Daneels érsek úr tudományos írásaiban igen értékes szakmai életművel és az egyházi igazságszolgáltatás bátor érvényesítőjével és védelmezőjével találkozunk.

„Befejezésként válaszolnék arra a felvetett kérdésre, hogy mi kívántatik meg egy katolikus püspöktől, még akkor is, ha már nincs egyházi hivatala? Ő élete végéig apostolutód marad, s ennek erejében az egyház tanításának és fegyelmi rendjének hiteles tanítója és értelmezője, akinek élettapasztalatát, bölcsességét

kell megosztania a kortársakkal és az utókorral. Ez szerencsére nem hivatalhoz kötött püspöki feladat. Frans Daneels professzor és érsek úrnak, midőn szakmai érdemeit egyetemünk, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem díszdoktori cím adományozásával ismeri el, kívánunk e nemes feladathoz, ehhez az összegezéshez még éveket és alkotó kedvet.”